

[Auken.]

den nationale efterspørgsel efter arbejdskraft, i sig selv vil løse problemet, og derfor kommer den side, som forespørgerne her efterlyser, nemlig spørgsmålet om begrænsning af udbuddet af arbejdskraft, ind i samme forbindelse.

Der er mange, der lidt foragteligt i debatten taler om fordeling af fattigdom i den forbindelse. Man kunne med lige så stor ret – måske med endnu større – tale om fordeling af den ufattelige rigdom, som det danske samfund i lighed med andre lande råder over, som vi får mulighed for at udnytte på en mere konstruktiv måde ved at fordele arbejdet anderledes end den fordeling, som vi jo rent faktisk foretager i dag, og som består i, at næsten 2 mill. mennesker har arbejde, mange af dem har overarbejde, har nedslidende og nedbrydende arbejde, samtidig med at 140.000–150.000 mennesker, som gerne vil have arbejde, nægtes arbejde. Den form for fordeling af beskæftigelsen er i hvert fald ikke ideel.

Når jeg før sagde, at man kunne bruge dette på en konstruktiv måde, hænger det sammen med, at det jo ikke kan være forkert, at vi arbejder på at sanere overarbejdet i vores samfund. Jeg vil gerne i den forbindelse pege på, at det inden for den offentlige sektor er lykkedes at skaffe en række arbejdspladser frem gennem en bevidst sanering af overarbejdet, og i augustforliget var der en klar henstilling til arbejdsmarkedets parter om at gøre det samme på det private arbejdsmarked.

Også øgede muligheder for deltidsarbejde bør undersøges, og her er der jo sket ganske store fremskridt, som også understreget af statsministeren, inden for den offentlige sektor i forlængelse af den beslutning, der blev truffet i august sidste år.

Men også på pensionsområdet er der jo mulighed for en bedre fordeling end den, vi kender til i dag.

Lad mig i forlængelse af diskussionen omkring deltidsarbejde pege på det, som man har gennemført i Sverige, tilsyneladende med meget stor succes, om deltidsarbejde for mennesker over en vis alder, der har haft nedslidende arbejde, på frivillig grund kombineret med deltidspensionsmuligheder. Det er også en af de ting, vi i forbindelse med den kommende pensionsreform bør vurdere meget nøje, om det er noget, der kan bruges her i landet. Der indgår efterløns synspunkter og mange andre ting i denne diskussion.

Jeg vil også pege på en anden mulighed, nemlig dette at vi ikke blot nedsætter eksempelvis pensionsalderen eller ikke blot arbejder for at nedsætte den ugentlige arbejdstid eller forlænge ferien, men også prøver at bruge noget af den tid, som vi får mulighed for at bruge, til noget mere langsigtet, noget mere konstruktivt i forbindelse med udbygningen af mulighederne for uddannelser, miljøarbejder både på jobbet, i arbejdstiden, og uden for arbejdsituationen. Lad mig blot nævne, at den nye arbejdsmiljølov, som vi gennemførte sidste år, og som snart træder i kraft, netop har det som en forudsætning, at arbejdere og virksomhedsledelse i det daglige står for miljøarbejdet. Vi ved, der kræves megen uddannelse osv. for de mennesker, som direkte skal gøre dette arbejde. Var det ikke en idé at bruge en arbejdsløshedssituation som den, vi nu står i, til at undersøge alle de muligheder, der er for at gennemføre uddannelser o. lign. inden for arbejdstiden både inden for og uden for virksomhedens rammer? Jeg tror, at meget ville være nået, hvis man kunne dreje eksempelvis tankegangen fra sabbatordninger over på disse mere jordnære, mere konkrete formål. Men selvfølgelig hører også arbejdstiden og ferieforlængelser med på noget længere sigt. På alle disse områder er der i arbejderbevægelsens beskæftigelsesplan peget på ideer og løsninger, som vi må se nærmere på.

Jeg vil slutte med at sige, at der jo også er problemer forbundet med dette at fordele beskæftigelsen, som efter vores opfattelse altså kun kan være et led i en samlet strategi og måske endda kun et underordnet led. Der er problemer med, at en række af disse ting ikke afgøres af folketinget, ikke afgøres herinde, men afgøres i direkte aftaler på arbejdsmarkedet, og vi må have en interesse i, at det er arbejdsmarkedets parter, der i så vid udstrækning som muligt selv klarer disse problemer.

Der er også det problem, som har været aktualiseret under overenskomstforhandlingerne for nylig, og som vedrører arbejdstidsnedsættelse, ferieforlængelser osv. Hvis dette skal ske med fuld lønkomensation – og der er mange mennesker, som ikke kan give afkald på f. eks. 5 timers fortjeneste om dagen – ja, så kommer vi i den situation, at der samtidig med arbejdstidsnedsættelsen gennemføres en voldsom forøgelse af virksomhedernes omkostninger, og derved er vi med til at skabe yderligere problemer for beskæftigelsen.